

РОЛЬ ПАКОВАННЯ ПРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

КОВАЛЕНКО СВ.М., БАРАНОВА І.І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

До найбільш перспективних і пріоритетних напрямків розвитку економіки України є виробництво лікарських засобів (ЛЗ).

Одна з головних умов виробництва сучасних лікарських засобів (ЛЗ) та успішного їх виведення не лише на внутрішній ринок, але й на ринки країн близького і далекого зарубіжжя – створення системи забезпечення якості на кожному підприємстві з виробництва лікарських засобів.

Розробка пакування є безсумнівно важливим та відповідальним етапом створення лікарських засобів (ЛЗ) та невід'ємною складовою системи забезпечення якості фармацевтичного підприємства.

До етапу фармацевтичної розробки лікарського засобу входить і розробка пакування: вибір первинного пакування, створення друкованих паковальних матеріалів, розробка технологічних інструкцій тощо.

Пакування виконує такі важливі функції у системі забезпечення якості ЛЗ:

- забезпечення збереження товару і захист його від впливу зовнішнього середовища;
- забезпечення і створення раціональних одиниць для транспортування, навантаження і розвантаження товарів;
- забезпечення і створення раціональних одиниць для їх складування;
- забезпечення оптимальних - за вагою і об'ємом - одиниць для продажу товару;
- комунікативний, рекламний та стимулюючий засіб збуту продукції.

Окрім загальних вимог, пакування для медичних виробів та лікарських препаратів повинно відповідати деяким їх особливостям, пов'язаним з фізико-хімічним станом, відношенням до фізичних, хімічних, температурних впливів тощо.

Тому паковальний матеріал має забезпечувати певний температурний режим, вологість повітря, захист від прямих сонячних променів тощо.

Вибір видів пакування залежить від:

- ваги та об'єму товару при оптимальному використанні транспортних засобів і засобів складування;
- рівня пристосування пакування до засобів автоматизації вантажно-розвантажувальних робіт, транспортування та складування товару у клієнтів;
- транспортних засобів та шляхів перевезення товару.

Але останнім часом роль пакування значно підвищилася. Зараз основне її завдання полягає в приверненні уваги до товару і наданні інформації про нього.

Це стимулює купівлю товару, а також виділяє його серед багатьох аналогічних товарним знаком, текстом, формою або кольоровим оформленням.

Пакування, таким чином, набуло значення рекламного засобу, розрахованого на широке коло споживачів та довгостроковий вплив.

Важливою перевагою фірмових товарів є наявність фірмового стилю. Це дозволяє споживачам запам'ятати фірму та якість товару, щоб при необхідності легко відрізнити його від аналогічної продукції фірм-конкурентів. Крім того, фірмовий стиль надає товару певного іміджу.

При конкретизації понять та функцій тари і пакування визначається певна номенклатура показників якості для пакувальної продукції з урахуванням застосування та зберігання лікарських засобів.

Визначено, що тара і пакування має виконувати також визначені функції, котрі забезпечують презентацію, патентний захист, надійність, збереження якості продукції та в достатній мірі довіри споживача, що включає наявність необхідної інформації з метою повної ідентифікації продукції.

Досліджено, що незалежно від конструктивної складності, упаковка повинна відповідати всім основним вимогам залежно від вигляду продукту - рідкого, твердого, м'якого або газоподібного.

Виконуючи всі призначені функції конструкція упаковки повинна відповідати всім вимогам ергономічності.

При дослідженні класифікаційних аспектів тари і пакування на основі фізичних характеристик пакувального матеріалу, конструкційних та топологічних особливостей виділено основні ергономічні для дизайну вимоги до тари і пакування, що впливають на реалізацію лікарських засобів. Обґрунтовано, що на їх основі має бути створена відповідна кольорова гама.

На сьогодні, можна констатувати, що, вітчизняний ринок тари і пакування задовольняє потребам фармацевтичної промисловості.

Але існують пріоритети для поліпшення його положення шляхом імпорту сировини та матеріалів для виробництва тари і пакування, імпорту готової упаковки, створення спільних виробництв, створення централізованого органу управління в таропакувальній галузі.